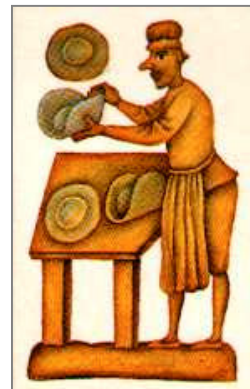

Rod Bernardinů v Plzni

Odjakživa zajímala mě vždy záhada života mých předků. Nevěděl jsem pranic o jejich původu, způsobu života a událostech, vztahujících se k jednotlivým osobám, které žily před mnoha a mnoha lety. Vše bylo zahaleno až dosud tajemstvím, které jsem nepoznal. Nevěděl jsem nic ani o svých prarodičích, které jsem neznal. Dovídal jsem se pouze v mládí namátkou něco od svého otce, ale byly to jen kusé poznámky, bez jakékoli souvislosti. Na ty jsem pak téměř zapomněl. Těmito otázkami začal jsem se zabývat až později a hlavně pak jako důchodce. Bylo dost času, tím spíše, když pro onemocnění nemohl jsem se již věnovat dosavadnímu zaměstnání. Otázkou rodu začal jsem se zabývat po narození mého vnuka Tomáše Bernardina. Měl jsem v té době pocit, že každý, dříve než opustí svět, se snaží zanechat po sobě nějakou viditelnou stopu hlavně pro svoje potomstvo.

Impuls k tomuto rozhodnutí proniknout do minulosti předků dala mně stará, vetchá knížečka, tzv. Wanderbuch. Nalezl jsem ji ve skříni po rodičích. Byla vydána roku 1837. Jak jsem zjistil, patřila mému dědovi Bernardu Bernardinovi, mladému kloboučnickému tovaryši, narozenému v roce 1818. Dochovala se náhodou, značně však poškozena dětmi několika generací. V řečeném Wanderbuchu nacházela se razítka různých měst bývalého Rakousko-Uherska, kudy tehdy cestovala tovaryšská mládež, aby získala zkušenosti ve svém řemesle. Vracela se pak i po několika letech domů, obohacena o zkušenosti, často i o nastřádané peníze. Zjistil jsem, že zadní listy knížky byly popsány dědovou rukou a obsahovaly také stručné záznamy o rodinných událostech, jako narození, úmrtí, svatby, dluhy apod. Tak to byla první „rodinná matrika“ do níž jsem nahlédl při počátečním rodopisném bádání.

Pustil jsem se s velkou chutí a radostí do této pro mně úplně nové práce a během pěti let rozrostly se „Paměti rodu Bernardinů“ na obsáhlý spis o 500 stranách formátu A4. Stránky jsou psány tuší a zpestřeny erby měst, kde žili moji předkové. Nechyběly ani plány měst a mapy krajů vztahujících se k jejich životu. To už jsem věděl opravdu mnoho zajímavostí a poznatků z jejich života. Vypracoval jsem zároveň podrobný rodokmen Bernardinů sahající ku konci 16. století.

Moji předkové Bernardini byli původu italského. Přešli hranice Lombardie s jinými Vlchy, kteří se zabývali stavbou kostelů a byli zvaní do Čech. Zde pracovali ve službách šlechtických rodů, církve a měšťanů při stavbě a výzdobě paláců, měšťanských domů. Většinou stavěli kostely. Někteří se objevili v Polné, účastnili se výstavby tamního chrámu a pak se tam trvale usadili. Dle starých gruntovních knih města Polné založených roku 1562 koupil dům v Polné roku 1615 Ondřej Bernardi (později psaný Bernardy). Z farních matrik jsem pak zjistil další členy tohoto rodu, který se v Polné během let velice rozrostl. Značná část rodin zůstala řadu let až do nedávné doby v Polné.

V době mezi lety 1738 – 1742 odstěhoval se můj přímý předek Václav Bernardi narozený v Polné r. 1718 do Radnic u Plzně. Zde zakoupil roku 1742 dům a stal se radnickým měšťanem. Provozoval živnost kloboučnickou, která pak byla předávána potomkům až do poloviny 19. století. Mezi členy rodu příslušel též Václav Bernardin, narozený 1779, měšťan radnický, mistr kloboučnický a kostelník. Napsal „Paměti V. Bernardina“, v nichž líčí události města Radnic. Nalézají se nyní ve Státním ústředním archivu v Praze. Václav se také zúčastnil založení České čtenářské společnosti v Radnicích roku 1818 spolu s význačným národním buditelem – radnickým farářem A. J. Puchmajerem, jak popisuje J. Hejný v knize Monografie Radnicka.

Václav Bernardi narozený 1746 v Radnicích (syn Václava nar. 1718 v Polné), též mistr kloboučnický, se roku 1778 přestěhoval do Plzně a stal se měšťanem. Založil ve svém domě rozsáhlou výrobu klobouků. Bylo to v tehdejší Andělské ulici č. 147 (dnes Bezručova 8). Tento rodinný dům byl jedním z 250 plzeňských domů, jejichž majitelé upsali podíly k založení plzeňského pivovaru, a to ve výši 150 zlatých za každý dům. V knize Ze staré Plzně (1910) je mj. poznamenáno na stránce 174, že v Andělské ulici měli Bernardinovi, stará plzeňská rodina, dům kde se říkalo „U modré štiky“. Dům byl v majetku rodiny téměř 200 let.

Syn Václava Bernardi byl rovněž Václav a narodil se r. 1777. Psal se již s koncovkou N, tedy Bernardin. Od té doby mají všichni příslušníci rodu jméno Bernardin, nikoli již Bernardi. Týká se to však výlučně jen plzeňské větve rodu, nikoli příslušníků v Polné a jejich potomků. Jmenovaný Václav provozoval rovněž živnost kloboučnickou v tomto domě.

Rovněž jeho syn Bernard Bernardin narozený 1819 byl zde kloboučníkem až do poloviny 19. století. Do roku 1876 provozoval pak ve svém domě živnost hostinskou. V knize Paměti Plzně (od archiváře Martina Hrušky) čtete: „Dne 3. dubna 1870 měl nově zřízený spolek Občanská beseda ve spolkové místnosti U Bernardinů v Andělské ulici první valnou hromadu.“ Z potomků plzeňské větve Bernardinů žije dosud v Plzni pouze vnuk výše zmíněného Bernarda Bernardina jménem Otto (*1902) a pravnuček, také Otto (*1929).

Potomci polenských s příjmením Bernardy žijí dosud ve značném počtu v Čechách, na Moravě, v Rakousku, Anglii, Německu, Americe aj. Z naší plzeňské linie Bernardinů je několik příbuzných v Čechách a jedna rodina v USA. Se všemi těmito současníky udržuji stále písemný styk. Kromě toho však pátrám dál po dalších členech rodu. Pokusil jsem se také navázat spojení s Bernardiny ve Francii. Nemělo však toto úsilí celkem žádný výsledek, jak níže uvádím.

Dopsal jsem totiž majiteli velkého zábavního podniku v Paříži - panu Alainu Bernardinovi, a poslal pro informaci stručný přehled předků. Vzápětí jsem obdržel odpověď přibližně v tomto znění: „Při pátrání po předcích naší rodiny dospěl jsem do roku 1735. Zajel jsem též do kraje mezi Yrou a Bourgnon. V jedné obci navštívil jsem radnici a zjistil ke svému podivení v tamních městských knihách mnoho jmen Bernardin. Zašel jsem pak do blízké kavárny, abych si pohovořil s místními usedlíky a zjistil příčinu toho značného počtu nositelů příjmení Bernardin. Seznámil jsem se i s návštěvníkem kavárny, jenž se mi představil jako Marcel Bernardin. Provedl mne městem a přitom upozorňoval na mnoho kolemjdoucích, kteří nosí rovněž příjmení Bernardin. Prohlásil však ihned, že to nejsou příbuzní, což mne velice udivilo. Zavedl mne pak na místo, kde stával klášter mnichů řádu sv. Bernardina, a tu se záhada vyjasnila. Prastarý konvent mnichů Bernardinů byl velmi rozsáhlý a tamní mniši zvali děvčata z blízkých obcí na různé práce ženské povahy do kláštera. Rády si přivydělávaly. Stávalo se však často, že některé vracely se domů do vsi „s outěžkem“ k malé radosti své rodiny. Takto narozené děti se nazývaly Bernardini.“

Dál pan Alain ještě napsal, že původ všech osob jména Bernardin, které žijí v okruhu 100 km od někdejšího kláštera, je týž, tj. klášter sv. Bernardina. Jistě zajímavý poznatek, který se může přihodit při horlivém rodopisném bádání. Pokusím se nyní o pátrání po předcích v Itálii. Budu mít možná jistotu, že jejich původ nasměřuje do nějakého kláštera. Bude to zdlouhavá práce, ale při jejím konečném úspěchu poskytne jistě mnoho radosti.

Otto Bernardin: Rod Bernardinů v Plzni, 1971 (Výstřížkový archiv Rodopisné revue)
Kloboučník. Ilustrace Františka Skály jr. z přebalu knihy Zapomenutá řemesla, Praha 1984